

Briuselis, 2019 07 01
COM(2019) 294 final

2019/0140 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje, dėl Rekomendacijos dėl kovos su neteisėta prekyba „Skaidrumo laisvosios prekybos zonose didinimas“ projekto

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas susijęs su sprendimu, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje dėl numatomo rekomendacijos dėl kovos su neteisėta prekyba „Skaidrumo laisvosios prekybos zonose didinimas“ projekto priėmimo.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Rekomendacijos dėl kovos su neteisėta prekyba projektas

Rekomendacijos dėl kovos su neteisėta prekyba „Skaidrumo laisvosios prekybos zonose didinimas“ projektą (toliau – Rekomendacijos projektas) parengė EBPO Kovos su neteisėta prekyba darbo grupė (EBPO Viešojo valdymo komiteto Aukšto lygio rizikos klausimų forumo pagalbinis organas), remdamasi šešerius metus vykusiu analizės ir konsultacijų su ekspertais procesu, kurio metu nustatyti pagrindiniai veiksniai, dėl kurių laisvosios prekybos zonose (toliau – LPZ) gali būti vykdoma neteisėta prekyba.

Pagrindinis Rekomendacijos projekto tikslas – didinti skaidrumą LPZ, kad jomis negalėtų pasinaudoti nusikalstamos organizacijos. Siekiant šio tikslo, Rekomendacijos projekte EBPO narės ir jai nepriklausančios šalys raginamos: i) užtikrinti tinkamą LPZ priežiūros ir kontrolės lygį ir ii) skatinti LPZ veiklą vykdančius subjektus laikytis Skaidrių laisvosios prekybos zonų elgesio kodekso, kuris pateikiamas Rekomendacijos projekto priedėlyje ir yra neatsiejama jo dalis.

Pirmoje Rekomendacijos projekto dalyje nurodomos sritys, kuriose Rekomendaciją patvirtinusios šalys raginamos imtis tolesnių priemonių, be kita ko, palaikydamos tarptautinį bendradarbiavimą, jų jurisdikcijai priskiriamų LPZ stebėsenai ir kontrolei stiprinti. Viena iš šių priemonių yra LPZ teisinė sistema, pagal kurią kompetentingos institucijos galėtų atlikti veiksmingus patikrinimus vietoje, tyrimus arba patikras ir užtikrinti, kad LPZ būtų taikomi atitinkami draudimai ir apribojimai. Rekomendacijos projektu taip pat siekiama, kad būtų geriau prieinami suvestiniai statistiniai duomenys apie į LPZ įvežamas ir iš jų išvežamas prekes, suskirstyti pagal tarifinį prekių klasifikavimą.

Antroje Rekomendacijos projekto dalyje Rekomendaciją patvirtinusioms šalims rekomenduojama imtis priemonių, kad LPZ veiklą vykdančys subjektai būtų skatinami savanoriškai laikytis elgesio kodekso. Viena iš tokių priemonių galėtų būti griežtesnė siuntų, įvežamų iš LPZ, kuriose nesilaikoma elgesio kodekso, kontrolė. Tai, ar elgesio kodekso laikomasi, bus vertinama ir stebima taikant atitinkamą mechanizmą, kuris bus nustatytas priėmus Rekomendacijos projektą. Praktiškai, jei LPZ laikomasi elgesio kodekso, tai reikštų, kad vykdoma jose įsisteigusių ekonominės veiklos vykdytojų priežiūra, bendradarbiaujama su muitine ir skatinama, kad būtų prieinama tyrimams reikalinga informacija. Taip siekiama didinti atskaitomybę ir sudaryti vienodas sąlygas, siekiant galutinio teigiamo rezultato – mažesnio neteisėtos prekybos masto.

2.2. EBPO Taryba ir EBPO Viešojo valdymo komitetas

EBPO Taryba yra EBPO sprendimų priėmimo organas. Ją sudaro po vieną kiekvienos šalies narės atstovą ir Europos Komisijos atstovas. Taryba reguliariai rengia nuolatinių atstovų EBPO posėdžius, o sprendimai priimami bendru sutarimu. Šiems posėdžiams pirmininkauja EBPO generalinis sekretorius. Dvidešimt trys Sąjungos valstybės narės yra EBPO šalys narės, taigi turi teisę balsuoti EBPO Taryboje. Sąjunga nėra EBPO narė, todėl, EBPO Tarybai

priimant teisės aktus, neturi teisės balsuoti. EBPO Viešojo valdymo komitetas vykdo veiklą remdamasis EBPO Tarybos suteiktais įgaliojimais. Sąjungos poziciją EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje, remdamasi šiuo Tarybos sprendimu, pareiškia Europos Komisija, tačiau būtent Sąjungos valstybės narės, kurios yra EBPO šalys narės, veikdamos kartu, turi pasinaudoti savo balsavimo teisėmis, kad pozicijos būtų laikomasi Sąjungos vardu.

2.3. Numatomas EBPO Tarybos aktas

2019 m. kovo 29 d. EBPO Kovos su neteisėta prekyba darbo grupės iniciatyvinis komitetas baigė rengti Rekomendacijos, kuri yra teisiškai neprivaloma EBPO teisinė priemonė, projekto tekstą, ir šis tekstas pateiktas aptarti EBPO Viešojo valdymo komitetui per jo 2019 m. balandžio 16 d. posėdį. Įsigaliojus šiam Tarybos sprendimui, Rekomendacijos projektas bus pateiktas EBPO Viešojo valdymo komitetui, kad šis jį patvirtintų pagal rašytinę procedūrą. Jei EBPO Viešojo valdymo komitetas patvirtins Rekomendacijos projektą, jis bus teikiamas EBPO Tarybai, kad ši jį priimtų.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Sąjunga aktyviai kovoja su neteisėta prekyba, pvz., ji taiko į Sąjungos muitinės kodeksą įtrauktas nuostatas ir taisykles dėl muitinės atliekamo intelektinės nuosavybės teisių vykdymo užtikrinimo.

Pastaraisiais dešimtmečiais daug šalių visame pasaulyje, siekdamas skatinti ekonominę plėtrą, steigė LPZ. Vis dėlto kai kuriose šalyse šios zonos steigiamos sparčiau, negu priimami standartai ir taisyklės, kuriais reglamentuojama veiksminga LPZ vykdomos veiklos priežiūra. Todėl nusikaltėlių tinklai randa būdų, kaip pasinaudoti kai kurių LPZ priežiūros spragomis ir į vidaus rinką kontrabanda įvežti arba nukreipti neteisėtus produktus, diegti suklastotų arba kontrabandinių prekių gamybos infrastruktūrą, tranzitu vežti neteisėtas prekes ir sudaryti palankesnes sąlygas teikti neteisėtas paslaugas. Kai kuriose šalyse LPZ vertinamos taip, tarsi jos nepriklausytų šalies muitų teritorijai, todėl prekės į šias zonas įvežamos arba iš jų išvežamos atliekant minimalų muitinį tikrinimą.

Kad išspręstų šias problemas, Europos Komisija glaudžiai bendradarbiauja su EBPO Kovos su neteisėta prekyba darbo grupe, siekdama parengti gaires, kurios padėtų vyriausybėms ir politikos formuotojams mažinti neteisėtą prekybą, vykdomą per LPZ ir jų viduje, ir nuo jos atgrasyti. Per šį procesą parengtas šis Rekomendacijos projektas ir jame numatomos priemonės, kuriomis siekiama didinti skaidrumą, skatinti skaidrią ir sąžiningą prekybą LPZ, taip pat mažinti LPZ patrauklumą šiuo metu jomis besinaudojančioms nusikalstamos organizacijoms.

Atsižvelgiant į tai, kad neteisėta prekyba daro didelį neigiamą ekonominį ir socialinį poveikį, poveikį aplinkai ir netgi politinį poveikį, Sąjungos pritarimas tam, kad EBPO Taryboje būtų priimtas Rekomendacijos projektas, būtų aiški teigiama žinia kitoms EBPO narėms ir šiai organizacijai nepriklausančioms šalims.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“. Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima

aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau gali stipriai paveikti Sąjungos teisės aktų leidėjo priimamų teisės aktų turinį.

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

EBPO Taryba yra susitarimu, t. y. EBPO konvencija, įsteigtas organas. Nors pati Sąjunga nėra EBPO narė, Europos Komisijos atstovas dalyvauja EBPO Tarybos posėdžiuose ir pareiškia Sąjungos poziciją. Su Sąjungos kompetencijai priskiriamais klausimais Sąjungos pozicija pareiškiamą remiantis Tarybos sprendimu, o Sąjungos valstybės narės, kurios yra EBPO šalys narės, pasinaudoja savo balsavimo teisėmis, kad, veikdamos kartu, Sąjungos vardu laikytųsi tam tikros pozicijos.

Rekomendacijos projektas, kurį, patvirtinus EBPO Viešojo valdymo komitetui, gali priimti EBPO Taryba, gali turėti įtakos rizikos analizei, valstybių narių muitinių atliekamai pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, kartu su Muitinės rizikos valdymo schema. Taip yra todėl, kad elgesio kodekso nesilaikymas yra vienas iš rizikos rodiklių, kuriuos valstybių narių muitinės gali taikyti savo nuožiūra, kai, atsižvelgdamos į iš atitinkamų LPZ įvežamus arba per jas tranzitu vežamus krovinius, muitiniam tikrinimui atrenka prekes ar ekonominės veiklos vykdytojus. Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su bendra prekybos politika. Rekomendacijos projekto 1 dalyje nurodyta, kad juo siekiama padėti vyriausybėms ir politikos formuotojams mažinti neteisėtos prekybos, vykdomos per LPZ ir jų viduje, mastą ir nuo jos atgrasyti. Todėl Rekomendacijos projektu siekiama skatinti ir apsaugoti teisėtą prekybą, kaip apibrėžta SESV 207 straipsnyje.

4.3. Išvada

Todėl tam, kad būtų nustatyta pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje, turi būti priimtas Tarybos sprendimas, grindžiamas SESV 207 straipsniu kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi. Sąjungos poziciją EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje, remdamasi šiuo Tarybos sprendimu, pareiškia Europos Komisija, tačiau būtent Sąjungos valstybės narės, kurios yra EBPO šalys narės, veikdamos kartu, turi pasinaudoti savo balsavimo teisėmis, kad pozicijos būtų laikomasi Sąjungos vardu.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje, dėl Rekomendacijos dėl kovos su neteisėta prekyba „Skaidrumo laisvosios prekybos zonose didinimas“ projekto

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) tarptautiniai kovos su neteisėta prekyba standartai yra labai svarbūs siekiant pasaulio lygmeniu sudaryti vienodas sąlygas ir skatinti teisėtą prekybą. Šie standartai turėtų apimti gaires, kurios padėtų vyriausybėms ir politikos formuotojams mažinti neteisėtos prekybos, vykdomos per laisvosios prekybos zonas ir jų viduje, mastą ir nuo jos atgrasyti, kaip nurodoma EBPO rekomendacijos dėl kovos su neteisėta prekyba „Skaidrumo laisvosios prekybos zonose didinimas“ projekte (toliau – Rekomendacijos projektas);
- (2) remiantis šešerius metus vykusiu analizės ir konsultacijų su ekspertais, įskaitant PMO ir PPO, procesu, EBPO Kovos su neteisėta prekyba darbo grupėje, kuri yra EBPO Viešojo valdymo komiteto Aukšto lygio rizikos klausimų forumo pagalbinis organas, dėl Rekomendacijos projekto vyko išsamios diskusijos;
- (3) Rekomendacijos projektas iš pradžių turėtų būti pateiktas EBPO Viešojo valdymo komitetui patvirtinti, o paskui – EBPO Tarybai, kad ši jį priimtų;
- (4) tikslinga pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje, nes Rekomendacijos projektas gali turėti įtakos rizikos analizei, valstybių narių muitinių atliekamai pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, kartu su Muitinės rizikos valdymo schema. Taip yra todėl, kad elgesio kodekso nesilaikymas yra vienas iš rizikos rodiklių, kuriuos valstybių narių muitinės gali taikyti savo nuožiūra, kai, atsižvelgdamos į iš atitinkamų LPZ įvežamus arba per jas tranzitu vežamus krovinius, muitiniam tikrinimui atrenka prekes ar ekonominės veiklos vykdytojus. Neteisėta prekyba daro didelį neigiamą ekonominį ir socialinį poveikį, poveikį aplinkai ir netgi politinį poveikį, todėl labai svarbu, kad Sąjunga pritartų tam, kad EBPO Taryboje būtų priimtas Rekomendacijos projektas;
- (5) EBPO Taryba yra susitarimu, t. y. EBPO konvencija, įsteigtas organas. Dvidešimt trys Sąjungos valstybės narės yra EBPO šalys narės ir turi teisę balsuoti EBPO Taryboje. Sąjunga nėra EBPO narė, todėl, EBPO Tarybai priimant teisės aktus, neturi teisės balsuoti. Sąjungos poziciją EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje pareiškia Europos Komisija, tačiau būtent valstybės narės, kurios yra EBPO šalys

narės, veikdamos kartu ir atsižvelgdamos į Sąjungos poziciją, turėtų pasinaudoti savo balsavimo teisėmis, kad pozicijos būtų laikomasi Sąjungos vardui,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje dėl skaidrumo laisvosios prekybos zonose didinimo, grindžiama prie šio sprendimo pridėdamu Rekomendacijos dėl kovos su neteisėta prekyba „Skaidrumo laisvosios prekybos zonose didinimas“ projektu.

Dėl neesminių Rekomendacijos projekto pakeitimų Sąjungos atstovai EBPO Viešojo valdymo komitete ir EBPO Taryboje gali susitarti be papildomo Tarybos sprendimo.

2 straipsnis

Veikdamos kartu Sąjungos valstybės narės, kurios yra EBPO šalys narės, laikosi 1 straipsnyje nurodytos pozicijos.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*